

Kié az aggteleki cseppkőbarlang?

Megegyezett az aggteleki barlang két végpontja: Aggtelek és Jósua — Nem fogadták a fehérvári diákokat furkósbottal Aggteleken — Miért van Európa legnagyobb és legszebb barlangjának huszadannyi látogatója, mint egy kis német barlangnak?

Vegye az állam kezelésébe az ország természeti kincsét

(A Nemzeti Ujság tudósítójától.) Nemrégiben a hir jelent meg néhány fővárosi napilapban, hogy az aggteleki cseppkőbarlangban dorongokkal felfegyverkezett emberek megfutamították a székesfehérvári realiskola kirándulócsoportját. A dolognak az előzménye az a féltékenység lett volna, amely már évek óta feszültté teszi a barlang két tulajdonosára közt a viszonyt.

Hogyan is történt ez, mi itt a valóság?

A székesfehérvári diákok a barlang jósuai bejáratán mentek be, melynek tulajdonosa a Kárpát-egylet. Ez a rész azonban annyira megtetszett nekik, hogy a barlang további folytatását is meg akarták nézni. Tovább mentek az aggteleki kijáró felé, emlynek tulajdonos nem a Kárpát-egylet, hanem a Kárpát-egylet gömöri osztálya. Amikor a diákok ehhez a szakaszhoz értek, ott két embert találtak, akik felszólították őket, hogy vagy fizessék meg itt a belépődíjat, vagy forduljanak vissza. Mivel a diákoknál nem volt pénz, az utóbbit választották.

A barlang újabb felfedezései

Noha örömmel kell megállapítanunk, hogy a kulturbotrányszámba menő eset nem történt meg, sőt azóta már tárgyalások is folytak a jelenlegi állapotok teljes felszámolására, — az események megértéséhez itt mégis visszapillantást kell vetnünk a barlang történetére.

Az aggteleki cseppkőbarlangnak mintegy másfélkilométeres szakasza már a legrégebb idők óta ismert volt hazánkban. Vass Imre megyei mérnök 1825-ben felfedezte a barlang folytatását, amellyel egyszerre óriásira nőtt az. Az ujonnan felfedezett résszel együtt ugyanis a teljes hosszúság nyolc és fél kilométer lett, amely hosszúsággal az aggteleki barlang a világ legnagyobb barlangjává lépett elő.

Vass Imre 1838-ban könyvalakban is beszámolt felfedezéséről és könyvében már akkor említést tett arról, hogy nézete szerint a barlangnak még további folytatása is van.

A feltevés helyes volt, amit bizonyít az a tény, hogy 1920-ban a Kárpát-egylet főtítkárának, Kafka Péter mérnöknek sikerült is ezt a sejtett folytatást felfedezni.

Az ujonnan felfedezett rész jelentős fordulót jelent a magyar barlang történetében.

A földalatti folyosó itt ugyanis annyira megközelíti a földszintet, hogy önkénytelenül adódott egy újabb, vízszintesen bevezető bejárat építésének ötlete.

Jósua és Aggtelek vetélkedése

Az ötlet ezuttal nem osztozott a soha meg nem valósult tervek magyar sorsában: egy érdekeltség hamarosan megbízta az új rész felfedezőjét, Kafka Péter mérnököt, hogy a legmegfelelőbb helyen furjon új bejáratot a barlangba.

Kafka Péter a furást 1927 augusztusában meg is kezdte és 1928 áprilisában be is fejezte. Elkészült tehát az új bejárat, mely immár a harmadik. (Az első az, amelyik a legelsőbb időktől kezdve ismeretes, a második pedig az, amelyet a kilencvenes években furattott Münnich Kálmán.)

Az új bejárat meglehetősen előnyös helyzetben van a másik kettővel szemben, már csak azért is, mert majdnem vízszintesen vezet be a barlangba, míg a másik kettőn csak meglehetősen meredek lépcsők megmászása után lehet bejutni. (A Münnich-féle lejáró körülbelül 15 emeletnek felel meg.) Az új bejárat megépítése óta a két tulajdonos, a Kárpát-Egylet központja és gömöri osztálya, nemkülönben a két község, Jósua és Aggtelek között állandó a vetélkedés. A vetélkedésnek hasznos oldalai is vannak, mert ennek következtében mindkét fél igyekezett a maga oldalát szebbé, kivanatosabbá alakítani. Így az új jósuai oldalon egyik terembe bevezették a villanyvilágítást, melynek áramát saját, ujonnan épült és vízturbinákkal hajtott villanytelep szolgáltatja. Aggteleken viszont Söldös Béla miskolci főispán rendkívül agilis és hathatós támogatásával rendbehozták az odavezető utakat, valamint kényelmes autósbejáratot rendszeresítettek.

A vetélkedés azonban nem mindig ilyen nemes formákban nyilvánult meg, hanem durvább módon is. Így például megtörtént, hogy aggteleki földmivesek egyszer átjöttek a jósuai részre és nagy pusztítást vittek véghez a jósuaiak villanyberendezésében.

A megegyezés

Ilyen előzmények után mindkét fél részéről régen óhajtották már, hogy történjék valami megoldás, mely a vetélkedésnek egyszer és mindenkorra véget vet.

A székesfehérvári diákok esete adta meg a békés megegyezéshez szükséges lökést.

A napokban Hadik János grófnál, akinek ezen a vidéken birtoka van, így szívében viseli a barlang érdekeit, ez ügyben megbeszélés volt, melyen résztvett Söldös Béla borsodgömöri főispán, De Pottère Gerard, a Kárpát

Egyet elnöke, Tokos Károly, a barlang gondnok, Kaffka Péter, a Kárpát Egylet főtitkára és Szőnyey Dezső, az egylet ügyésze.

A megbeszélésen nagy vonalakban létre is jött a megegyezés, még pedig a következő feltételek mellett:

1. A gömöri osztály megveszi a jósvai bejárót.

2. A központ átadja azt, *csupán garanciákat kiván arra nézve, hogy mind a három bejáró egy elbánságban fog részesülni a gömöri osztály részéről.*

A végleges megegyezés a részletek megbeszélése után fog létrejönni. A megbeszélést öttagú bizottság végzi, melynek elnöke De Pottre Gerard, tagjai pedig: Puky Endre, a képviselőház alelnöke, a kerület országgyűlési képviselője, Hadik János gróf, Söldos Béla és Tokos Károly.

Az adelsbergi barlangnak egy napon ötször annyi látogatója volt, mint Aggteleknek egy évben!

Ez a mód egyelőre megoldja az aggteleki barlang problémáját, azonban *csakis egyelőre*. Mielőtt ugyanis más megoldást ajánlanának, vegyük figyelembe a következő számadatokat:

a német rübenlandi barlangok leglátogatottabbjának a múlt évben volt 120.000 látogatója, az ugyancsak német adelsbergi barlangoknak múlt évben egy napon (természetesen a legforgalmasabbon) volt 25.000 látogatója.

Ezzel szemben az aggteleki barlangot átlagosan egy évben meg szokta tekinteni 5000 látogató.

Első pillanatra is megdöbbenő a különbség ezek között a számok között. De még nagyobb lesz ez a megdöbbenés, ha meggondoljuk, hogy a fentemlített barlangok *nagyságban, szépségben közel sem járnak az aggtelekiéhez.*

Mi ennek az oka? — teheti fel és teszi is fel mindenki joggal a kérdést. Erre pedig nagyon könnyű felelni:

A német barlangok hihetetlen propagandával dolgoznak. Erre példa az, hogy az előbb említett rübenlandi barlangoktól a multkoriban *tízezer darab propagandafüzet érkezett Magyarországra — magyar nyelven nyomtatva.* (Valószínűen ugyanennyi Romániába, a Balkánra és mindenhová, saját nyelven.)

Emellett a barlangok a nagyszerűen épített utakon minden közlekedési eszközzel könnyen

érhetőek el. A barlangokban uniformisos, több nyelven beszélő, udvarias vezetők kalauzolják a látogatót. A környékükön modern, minden kényelemmel felszerelt szállodák találhatóak és így tovább: százakra menő apró figyelmisséggel teszik kedvessé a kirándulást.

Ezeket az ötleteket Magyarországon nemcsak szabad utánozni, hanem *kell is!*

De az utánzásához természetesen pénz kell. Sok pénz. Ezt pedig egy kicsiny, akármilyen tiszteletreméltó, tisztaszándéku, jóindulatu, de *kicsiny egyesület nem tudja előteremteni a szükséges mértékben.*

Egy megoldás van: *vegye át az állam a barlangot és tegye Európa legnagyobb, legszebb barlangját Európa legkulturáltabb barlangjává is!*

Ugy tudjuk, hogy Kadic Ottokár főgeológus, a földművelésügyi minisztérium természetvédelmi osztályának vezetője már készített is egy tervet, mely ugy oldaná meg az átvételt, hogy az államnak *egy kidobott fillérébe sem kerülne az átvétel.*

Ezt a tervet sürgősen át kell nézni és ha jó, meg kell valósítani.

(- csy)